

Sayı : 7446
Tarih : 17.09.2024

10/1779

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

6 Şubat 2023'te gerçekleşen depremlerin ardından yurttaşların barınma krizi hala çözülebilmüş değildir. TOKİ'ye başvuru ve Yerinde Dönüşüm Programları seçeneklerinden birisini tercih etmesi beklenen yurttaşlar, ne zaman biteceği meçhul olan TOKİ inşaatlarından ve yüksek enflasyon koşullarında yeterli olmanın uzağında olan hibe ve kredilerden dolayı büyük mağduriyetler yaşamaktadırlar. Depremden etkilenen yurttaşların nitelikli barınma hakkına erişebilmeleri ve yaşadıkları sorunlara çözümler üretilmesine dair gerekli politikaların belirlenmesi/uygulanması amacıyla Anayasa'nın 98'nci, İçtüzüğü'nün 104'ncü ve 105'nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN

Mardin Milletvekili

GEREKÇE

6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli gerçekleşen ve Kahramanmaraş, Adıyaman, Hatay, Malatya, Gaziantep, Adana, Kilis, Osmaniye, Diyarbakır, Şanlıurfa ve Elazığ illerini etkileyen depremlerin üzerinden 19 ay geçmiş olmasına rağmen depremzede yurttaşların barınma başta olmak üzere temel hizmetlere erişiminde hala çok büyük sorunlar söz konusudur.

Depremden etkilenen illerde, evleri orta veya ağır hasar kaydı almış yurttaşlar, iki türlü konut başvurusu yapabilmektedir. Birinci seçenekte yurttaşlar, TOKİ'ye borçlandırılarak, kent merkezlerinin çok dışında belirlenmiş bölgelerde, ev sahibi olmak için başvurabilmektedirler. TOKİ'nin henüz çok sınırlı sayıda bölgede yapımına başladığı konutların ne kadar sürede hak sahiplerine teslim edileceği ve yine hak sahiplerinin tam olarak ne kadar ödeme yapmaları gerekeceği gibi sorular ise muğlaklığını korumaktadır.

İkinci seçenek olan ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından "müjde" olarak duyurulan Yerinde Dönüşüm Programında ise evleri depremlerden orta ve ağır hasar kaydı alan yurttaşlara 750 bin TL hibe ve 750 bin TL de konut kredisi verilmekte iken iş yerlerine ise 400 bin TL hibe ve 400 bin TL de iş yeri kredisi verilmektedir.

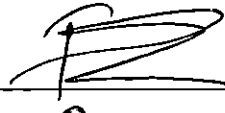
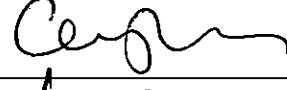
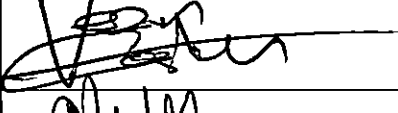
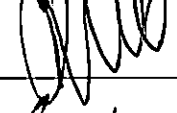
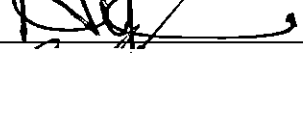
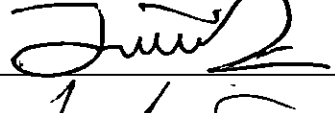
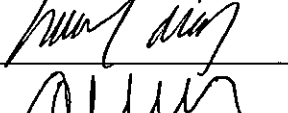
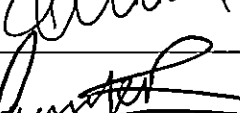
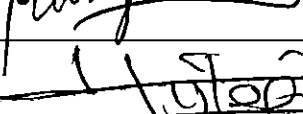
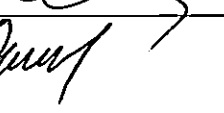
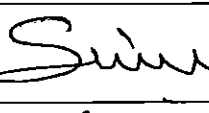
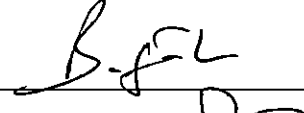
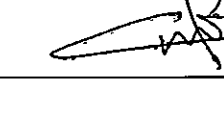
Birleşmiş Milletler verilerine göre en az 1.5 milyon yurttaşın evsiz kaldığı ve üzerinden bir buçuk yılın geçtiği depremlerin ardından Yerinde Dönüşüm programındaki mezkûr hibe ve kredi oranlarıyla yurttaşların evlerini inşa etmeleri mümkün değildir. Mevcut şartlarda yurttaşlar evlerini inşa edebilmek için müteahhitlere yüksek meblağlarda borçlanmak zorunda bırakılmaktadır. Bu sebeple depremzede yurttaşların en temel insan hakkı olan barınma hakkına erişebilmeleri adına hibe ve kredi meblağlarının yeniden değerlendirilmesi ve depreme dayanıklı, yaşanabilir evlerin inşası için yeterli seviyelere çekilmesi yüksek enflasyon koşullarında zaruridir.

Buna göre an itibariyle yürürlükte olan haliyle hibe oranlarının konutlar için 750 bin liradan 1 milyon 500 bin liraya, işyerleri için 400 bin liradan 800 bin liraya; kredi oranlarının ise konutlar için 750 bin liradan 1 milyon beş yüz bin liraya, işyerleri için 400 bin liradan 800 bin liraya çıkarılması gerekmektedir.

Yerinde Dönüşüm Programına başvuran yurttaşların evlerinin inşası bitene kadar aldıkları kira yardım destekleri de yine yüksek enflasyon koşullarında bir evin kirasına yeter seviyelerin çok

• uzağındadır. Bu sebeple hem Yerinde Dönüşüm Programına başvuran hem de TOKİ'ye başvuran yurttaşların evlerinin yapımı bitene ve evler yaşanabilir koşullara kavuşana kadar kira yardım desteğinden faydalanmaları ve 7500 lira olan kira yardım desteğinin 15 bin liraya çıkarılması da yurttaşların temel bir hak olan barınma hakkına erişebilmeleri için gereklilik arz etmektedir.

Tüm bunlardan hareketle depremde etkilenen yurttaşların yaşadıkları derin barınma krizinin çözümüne dair gerekli politikaların belirlenmesi ve uygulanması maksadıyla Meclis araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE AŞLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	